

سیری در اندیشه‌های کانت

نویسنده: آلن وود

ترجمه:

سید سجاد ساداتی زاده - نادر افشون پور

این کتاب که ترجمه‌ی بخشی از مجموعه مقالات آقای آلن وود- استاد دانشگاه استانفورد امریکا- درباره شخصیت کانت و مقایسه وی با دیگر افراد می‌باشد، در سه فصل جمع‌آوری شده که در فصل اول آن به مسئله کانت و حق دروغ‌گویی و در فصل دوم به موضوع کانت و قابلیت فهم بشر و نهایتاً در فصل سوم به بررسی و مقایسه نظریات کانت با شاگرد خود یعنی هردر، پرداخته شده است.

هدف از طرح این کتاب ذکر مطالبی است که شاید کمتر در کتابی از آنها یاد شده باشد؛ دیدگاه‌هایی راجع به ایده‌ی حنجالی کانت یعنی مبحث دروغ‌گویی و همین‌طور مشاجره و کشمکش‌هایی که بین کانت و شاگردان او یا منتقدان وی اتفاق افتاده است.

معرفی نویسنده کتاب:

"آلن وود" در شهر سیاتل، واشنگتن به دنیا آمد، وی استاد فلسفه دانشگاه استنفورد، دانشگاه کرنل، و دانشگاه ییل و همچنین در دانشگاه میشیگان، دانشگاه کالیفرنیا در سان دیگو و دانشگاه آکسفورد، به عنوان مدعو و همچنین در دانشگاه هند در دوره های تاریخ فلسفه مدرن، فلسفه سیاسی مدرن، کانت، فیخته و اگزیستانسیالیسم تدریس می کند.

از آلن وود آثاری چون کارل مارکس به زبان فارسی ترجمه و منتشر شده است. موضوعات مورد علاقه آلن وود در تاریخ فلسفه مدرن، به خصوص کانت و ایده‌آلیسم آلمانی، و در اخلاق و فلسفه اجتماعی هستند. "وود" از کانت شناسان برجسته معاصر است و کتاب‌ها و آرای او در مورد کانت حائز اهمیت فراوانی است.

از جمله آثار وی می‌توان دین اخلاقی کانت (۱۹۷۰)، چاپ مجدد (۲۰۰۹)، الهیات عقلانی کانت (۱۹۷۸)، چاپ مجدد (۲۰۰۹)، کارل مارکس (۱۹۸۱)، گسترش یافته سال (۲۰۰۴)، اندیشه اخلاقی هگل (۱۹۹۰)، اندیشه اخلاقی کانت (۱۹۹۹)، تعهدات نگران کننده (۲۰۰۲)، کانت (۲۰۰۴) و اخلاقیات کانتی (۲۰۰۸) را نام برد.

ایمانوئل کانت

ایمانوئل کانت (Immanuel Kant) در ۱۷۲۴ در کونیگسبرگ در خانواده‌ای تهیدست مسیحی زاده شد. خانواده‌ی او ۹ فرزند داشتند و او فرزند چهارم آنان بود. فیلسوفی آلمانی که پس از ارسطو بزرگترین فیلسوف غربی محسوب می‌شود، از مهم‌ترین فیلسوفان سده‌ی هیجدهم اروپا بود.

ایمانوئل در هشت سالگی توسط کیشی که آثار استعداد را در او می‌دید، به مدرسه دینی کونیگسبرگ فرستاده شد. در آن مدرسه انضباط شدیدی حاکم و معلمان بسیار سختگیر بودند. به هر حال ایمانوئل توانست مدرسه را به پایان رسانده و به دانشگاه کونیگسبرگ وارد شود. پس از شش سال، از آن دانشگاه نیز فارغ التحصیل گردید، به تدریج، کانت موقعیت علمی و اجتماعی بالایی یافت و حتی چهلین بار از سوی دانشگاه‌های دیگر دعوت به تدریس شد، اما پیشنهادشان را رد کرد. وی در خانه اش به تدریس دروسی که عمدتاً ریاضیات و فیزیک بود، می‌پرداخت و در همان سی و یک سالگی رساله‌ای درباره منشأ کیهان منتشر ساخت که برای اولین بار صورتبندی فرضیه سحاب ستاره‌ای در آن طرح شده بود.

سرانجام پس از سال‌ها انتظار، کانت توانست استادی در رشته فلسفه را در دانشگاه کونیگسبرگ به خود اختصاص دهد. از این پس، او تمام عمر خود را یکسره وقف فلسفه ساخت.

کانت در زندگی نظم‌ی استثنایی داشت. او هر کارش را در ساعتی مخصوص به خود انجام می‌داد و ذره‌ای از آن تخلف نمی‌کرد. بین مردم شهرش این جمله رایج بود که: می‌توانید ساعتان را با کارهای کانت تنظیم کنید. وی از هیوم و لایبنیتز تأثیرپذیری زیادی داشت و بر فلاسفه بعد از خود مانند هگل، و کل جریان ایده‌آلیسم آلمانی نیز تأثیر زیادی بر جای گذاشت.

بزرگ ترین اثر فلسفی او نقد عقل محض ۱۷۸۱ می باشد، کانت در سال های ۱۷۸۸ و ۱۷۹۰ دو اثر بزرگ دیگرش را که به ترتیب نقد عقل عملی و نقد قوه حکم نام داشت، منتشر ساخت. این دو اثر درباره اخلاق و زیبایی شناسی بودند کانت تاثیر شگرفی از خود بر جای نهاد. از دیگر آثار مهم او مابعدالطبیعه اخلاق و تمهیدات می توان نام برد.

تمام آثار ادبی و فلسفی دوره های بعدی به نوعی تحت تاثیر او به وجود آمده اند. وی در ۱۲ فوریه ۱۸۰۴ میلادی درگذشت. در مراسم تشییع جنازه او، مردم از شهرهای مختلف آلمان گرد آمدند تا به استادی بزرگ ادای دین نمایند.

فروردین ماه ۱۳۹۲

سید سجاده ساداتی زاده

دانشجوی دکتری فلسفه دانشگاه فردوسی

فهرست مطالب

۹	کانت و حق دروغ‌گویی
۱۵	کانت و کنستانت
۱۵	تاریخچه مثال مشهور
۱۶	منازعه بر سر چیست؟
۲۳	دروغ سیاسی
۲۴	قواعد و استثنائات در فلسفه و زندگی واقعی
۲۷	کانت و قابلیت فهم سر
۳۲	مسئله قاعده کلی به منظور فهم نگرش کانت
۳۴	آیا اصل شر یا ضرورت کانت در حقیقت کافی است؟
۳۸	مسئله تمایل طبیعی
۳۸	منشأ اجتماعی شر
۴۲	سه اختلاف
۴۳	اختلاف اول: آزادی قابل فهم
۴۴	اختلاف دوم: مسئولیت‌ها در قبال خود شخص
۴۵	اختلاف سوم: جامعه را گناهکار دانستن و نه فرد
۴۷	نتیجه‌گیری
۵۰	هردر و کانت در تاریخ: عقیده‌ی روشنفکرانه آنها
۵۳	بیانه‌های تاریخی هردر
۵۶	بزرگترین سهم هردر
۵۹	نا توانایی و قصورات عصر معاصر
۶۳	نسبت فرهنگی:
۷۰	کانت و هردر
۷۶	اعتقاد به پیشرفت تاریخی به عنوان یک اعتقاد عقلانی